

25 (265).
MARYAM M.NİN HİKÂYESİ
(1927, Tomarza doğumlu)
AİLEMİZ

Bizimkiler Tomarza'da çalışıp yaşarlarmış. 1915'te büyükannemi köyün karakoluna çağırarak Türk olmasını söylerler.

Büyükannem der ki: "Kocam Türk olursa ben de olurum."

Sonra büyükbabamın babası oğlunu yanına çağırır ve Türk olmasını telkin eder.

Büyükbabam ise şöyle cevap verir: "Hayır! Biz ölürüz ama Türk olmayız!"

O zaman polis: "Bırakın şu kart gâvuru; Türk olsa ondan ne hayır gelir ki!" diye konuşur.

Büyükannem de annemle beraber kimsenin görmemesi için gizlice ağaçların arasından kaçır. Annem o dönemde 4-5 yaşında ya var ya yokmuş. Annem küçük olduğundan geride kalır. Bir jandarma onu görüp kamçıyla kafasına vurur; annem de baş ağrısından bayılıp yere düşer. Annem başındaki o yara izlerini hep gösterirdi. Jandarma annemin öldüğünü zannederek onu kanlar içerisinde bırakarak uzaklaşır.

Orada da Rum bir aile yaşarmış. Rumlara ise o zamanlar dokunmuyorlarmış. Rumlar annemi alıp evlerine götürürler. Ermeni bir dost annemin o Rumlar tarafından evlerine götürüldüğünü görüp hemen büyükannemi bulur ve ona der ki: "Kızını o Rumların evinde gördüm." Büyükannem hemen onunla birlikte o Rumların evine gider; annemi bulur ve yanına alıp evine götürür. Annem hep şöyle derdi: "O Rumları çok seviyorum; çünkü onlar benim hayatımı kurtardı."

O şekilde büyükannem kızını bulur ama oğlunu bulamaz ve o hep: "Ocaklarında baykuş ötsün!" diye beddua eder ve kaybolan oğlunu hatırlayarak ağlardı.

Babamlar da altı erkek bir kız kardeşmişler. İki erkek kardeş Amerika'ya gider; bunlardan biri yolda vefat eder. Geriye Harutyun, Khaçik, Aram, Karapet, Nikoğos ve bir de Maryam kız kardeşleri kalır.

Onların hepsini de sürgün ederler. Babam Nikoğos o zaman yedi yaşındaymış. En büyüğü Karapet'miş. O Karapet'in iki kızı varmış; yolda giderken zavallılar açlıktan ölmüş. Karapet'in karısı da aynı şekilde vefat eder. Ertesi gün, iki bacak kemiğinin topraktan çıkmış, çakalların da etlerini yemiş olduğunu görürler. Büyükannem der ki: "Ölürsem beni derine gömün." Hepsi yolda ölmüş. Erkek kardeşinin iki kızı yanlarındaymış. "Bu kızlar da ölecek; burda Fransız rahibelerin manastırı var; onları burda bırakalım; hiç olmazsa hayatta kalsınlar" diye düşünürler. Kızları rahibelere teslim ettikten sonra yollarına devam ederler.

"Biz, yolda ot koparıyorduk; başka yiyeceğimiz yoktu" der ve ağlardı büyükannem.

Sonra bunlar Arabistan'ın Musul taraflarına giderler. Orada Hristiyan Araplar varmış. Onlar amcamı ve annemin iki kardeşini alıp saklarlar. Yiyecek verirler; ama onlar bu yiyecekleri yiyemezler; zira yemeye yemeye içleri kurumuşmuş. Bu iki erkek kardeşe yavaş yavaş süt, ayran içirirler ki, içleri açılsın. Amcam büyükmüş; bir işte çalışmış. Babam yedi yaşındaymış ve uzun saçları olan güzel bir çocukmuş.

Sonra İngilizler Ermeni öksüzleri toplamaya gelmişler. Araplar babamı vermeye yanaşmamış. Fakat komşu Araplar onları ele vermiş ve "bu evde de Ermeni erkek çocuklar var" demişler.

Babam erkek kardeşiyle köyleri Tomarza'ya dönmüş. Ama onlar, akılsızlık edip, o iki kızını Fransız rahibelerin yanından almadıkları için hep pişmanlık duyarlardı.

Sonra babam Tomarza'da annemle evlenir ve üç kızları olur.